

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΑΝΔΡΕΑΣ ΙΩ. ΖΩΝΤΟΣ

Ἔτος Α'

Ζακύνθος Μάιος 1925

Τεύχος 3ον

Τιμᾶται Δραχ. 2,50

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

«Ἐλεύθερες σκέψεις» Σ. Μινώτου — «Par ce Soir reuiuix» Δ. Δάση — «Ὁ Παππούς» Γ. Πράτσια — «Ἐὸ παράπονόν μου» «Τὸ στοίχημά μου» Α. Σαλούτση — «Σὺν ὁ Ἀπρίλης διάβηκε» Μ. Γιαννοπούλου — «Ἕγνος πρὸς τὸ Ἑλληνικὸν Πνεῦμα» Δ. Κολοκοτσᾶ — «Ἡ Ἐπτάνησος κατὰ τοὺς παρελθόντας αἰῶνας» Σ. Δε-Βιάζη — «Ἀπ' ὅτι περνᾷ» Α. Ἀνατολίτη — «Ἐκ τῶν τοῦ Zean Morcas» Δ. Δάση — «Ἡ ζωὴ στιγμὴ» Μελαγχολικοῦ — «Ἐκ τῶν τοῦ Πετράρχου» Κάποιου — «Μαχαμένα λουλούδια» Π. Μ. — «Σημειώματα περὶ Φωσκόλου» Α. Ζώη — «Εἰς τὸν θάνατον τῆς Ἀντ. Λαδικοῦ» Α. Βιζγίνη, κλπ.

ΕΛΕΥΘΕΡΕΣ ΣΚΕΨΕΙΣ

Δύο πράγματα ἔχουν μεγάλη ἐπιρροή στη ζωὴ μας καὶ κατευθύνουν τὶς σκέψεις μας καὶ τὶς πράξεις σ' αὐτὸ τὸ δρόμο ἢ σ' ἐκεῖνο. Ἡ τύχη καὶ ἡ κοινωνία.

Δὲν πιστεύει κανεὶς τὶς πρόληψες καὶ τὴ τύχη. Στερνὰ ὅμως, ὅταν σκεφθῆ πὺ βλαπτικὰ, βλέπει καθαρὰ καὶ παραδέχεται πῶς τὸ ριζικὸ τοῦ καθενοῦς εἶναι γραμμένο πολὺ πρὶν γεννηθῆ. Ἀλλοιώτικα δὲν μπορεῖ νὰ καταλαβῶν τὸ γιατί ἕνας νὰ γεννηθῆ ἀπὸ τὸν ἕνα πατέρα καὶ ὄχι ἀπὸ ἕνα ἄλλον, γιατί ν' ἀκολουθήσῃ αὐτὸν τὸν δρόμον καὶ ὄχι τὸν ἄλλον, γιατί νὰ συμβῆ τὸ τάδε σ' αὐτὸν καὶ ὄχι σ' ἕνα ἄλλον. Ἀπὸ τὴν μέρα ποὺ γεννήθηκε ἔχει κριθεῖ ἡ τύχη του καὶ κάθε τι ποὺ τοῦ φέρνει μπροστὰ ἢ μοῖρα, ἔρχεται γιὰ νὰ ὑπακούσῃ στὶς διαταγὰς τῆς. Εἶδα κάποιον ζωγραφισμένη μοιρολατρικὰ τὴ τύχη—μὴ ὁμορφὴ γυναικίκα ποὺ παράμερα ἀπ' τὴ κοῦνια φαίνει τὴ τύχη τοῦ παιδιοῦ ποὺ μόλις γεννήθηκε. Πολλοὶ νομίζουν πῶς ἡ τύχη δὲν εἶναι παρὰ μία ἀνθυποβολή ποὺ μὲ τὴν δραστηριότητά μας καὶ τὴν ἐπιβολὴν μποροῦμε νὰ νικήσουμε. Ἄλλοι πάλι σκέφτονται τὴ τύχη μοιρολατρικὰ. Εἶναι, αὐτοὶ, ἄνθρωποι μ' ἀρρωστημένη τὴ ψυχὴν, δίχως θέλησι, δίχως βλέψεις, ἀνίκανοι νὰ προχωρήσουν ἕνα βῆμα στὴ ζωὴ τους. Ὅλη τους τὴν ὑπαρξὶν συγκεντρώνουν σὲ μιὰ λέξι, στὴ «Τύχη». Εἶναι καὶ ἄνθρωποι ποὺ ἐπαναστατοῦν στὴ τύχη τους. Πότε νικᾶνε, πότε πέφτουν νικημένοι. Αὐτοὶ εἶναι ἄνθρωποι μὲ ζωὴ ἀλλὰ ἀδικημένοι. Νοιώθουν τὴν ἀδικίαν, τὴν ἀνισότηταν καὶ ἐπαναστατοῦν. Ὅπως κάθε ἐπανάστασις εἶναι ἀμφίβολη, ἔτσι καὶ ἡ ἐπανάστασις στὴ ζωὴν μπορεῖ νὰ πετύχῃ καὶ μὴ ὄχι.

Ἐπίκουρος τῆς τύχης, συντελεστὴς τῆς τύχης εἶναι ἡ κοινωνία. Ἡ λέξις αὐτὴ ποὺ παριστᾷ τὸ ἀνώτατο δικαστήριον, τὸ σύνολον δηλαδὴ τῶν ἀτόμων ποὺ ἀπρόσκλητα, δίχως καμμίαν συναίσθησιν καὶ εὐθύνην, μ' ἐλαφρὰ τὴ συνείδησιν, κρίνει, δικάζει καὶ δικαιώνει τὶς πράξεις τοῦ ἀνθρώπου—τῶν μελῶν τῆς δηλαδὴ—πέρνει σάρκα, ὅσα καὶ βαρῦτητα, σὲ κάθε μας βῆμα, σὲ κάθε μας γεγονὸς ποὺ σημειεῖ μιὰ μας προσπάθεια, πρὸδος ἢ χαντάκιον. Ὁ σχηματισμὸς τῆς κοινωνίας εἶναι ἀδικος καὶ παράλογος. Ἴσως αὐτὸ νὰ ἀπαιτῆ ἡ κοινωνικὴ ἰσορροπία καὶ ἡ ἀνθρωπίνη πρὸδος καὶ οἰκονομία. Ἡ δυσαναλογία ὅμως τῆς ζωῆς καὶ ἡ ἀδικία τοῦ σημερινοῦ σχηματισμοῦ τῆς κοινωνίας ὑπερβαίνει κάθε γνήνη σκληρότητα καὶ ἀδικίαν καὶ εἶναι ἡ ἀρχὴ, ἡ βάσις τῆς ψεύτικης ζωῆς ποὺ περιβάλλουμε μὲ σέβας καὶ δὲν τολμοῦμε ποτε νὰ θίξουμε. Πόσες μεγάλες ἐπίσημες καὶ ἀτιμώρητες ἀδικίαι στὴ ζωὴ!

Ζῶντας ὁ ἄνθρωπος πάντα ὑπὸ τὴν ἐπιρροὴν τῆς ἐπίδρασις τῆς κοινωνίας, σκλαβωμένες σκέψεις, μὲ ἐπιρροασμένες ιδέας, θέλουσι ν' ἀσφαλισθῆ ἀπὸ κάθε κίνδυνον, ἀπὸ κάθε ἀδικίαν εἰς βάρος του καὶ μὴ ξέροντας νὰ ξετινάξῃ τὰ φοβερὰ δεσμά του, θέσπισε νόμους ποὺ χαρακτηρίζουν τὶς διάφορες σκέψεις καὶ πράξεις του. Χώρισε ἔτσι τοὺς ἀνθρώπους σὲ χαρακτηρησ, τὶς σκέψεις σὲ καλὰ καὶ κακὰς, τὶς πράξεις σὲ δικαίαι καὶ ἀδικαι, τίμιαι καὶ ἀτιμαι, ἠθικὰ καὶ ἀηθικὰ. Στὸ καθορισμὸν αὐτὸν, ὁ ἄνθρωπος κῦταξε ἐγωϊστικὰ τὸ συμφέρον του. Οἱ περισσότεροι νόμοι στηρίζονται σκανδαλιστικὰ σ' αὐτό.

Προσπάθησε ὑποκριτικὰ νὰ δώσῃ σὲ πολλὰ πράγματα, ποὺ κρίνει καὶ αὐτὸς ἀδικὰ, ἐλαφροντικά. Μιὰ φορὰ ὁ μεγαλύτερος ἔνοχος σ' ὅλα ἐκεῖνα ποὺ χαρακτηρίζονται ἐγκλήμα-

τα, ατιμίες, ανηθικότητες, είναι αυτή ή ίδια κοινωνία. Δημιούργησε συνθήκες, συνθήκες απάνθρωπες, μεροληπτικές, άδικες και εθέσπισε έπειτα νόμους. Στη κρίσι της είναι πάντα ύστερόβουλη και τιμωρός, ενώ κατά βάθος δικαιώνει τις κακές πράξεις, αφού ή ίδια με τον σχηματισμό της και τις συνθήκες της, τις προξενεί. Έξασκει την τρομοκρατία της με το δικαστήριο το ύπεύθυνο, από ανθρώπους που έμαθαν καλά τους νόμους της και ώρκισθησαν να τους εφαρμόζουν. Τους αφήνει έπληροασμένους με τους νόμους να κρίνουν τις σκέψεις και τις πράξεις του ανθρώπου, με καθορισμένη από πριν την τιμωρία. Δίπλα από τη δικαιοσύνη αυτή την έπίσημη, έξασκει κι' αυτή το άλλο, το πιο άπαισιο δικαστήριο, το δικαστήριο της κοινωνίας. Το γεγονός είναι ότι με όλα αυτά ένα σκοπεύεται. 'Η άφαιρέσεις της ανεπηρέαστου ελευθερίας του ατόμου και ή υπεράσπισις της σαθράς, ψεύτικης και άδικης σημερινής κοινωνίας. Αυτή φυσικά προφασίζεται πως υπερασπίζεται την ελευθερία του συνόλου αλλά ακριβώς με τους περιορισμούς της και με την άλυσσοδεμένη αντίληψη της σημερινής κοινωνίας, την πλήττει. Στους νόμους της είναι άδικος όπως άδικος διαφάνερα είναι και στη ταξινόμησι των σκέψεων και των πράξεων του ανθρώπου.

Οι ίδιοι χαρακτηρες, ή ίδιες πράξεις χαρακτηρίζονται διαφορετικά αναλόγως της τάξεως που ανήκει ο κρίνόμενος, πολλές φορές μάλιστα και τελείως αντίθετως. Ένα φτωχό κορίτσι που θέλει να ζήσει, που αντιλαμβάνεται πως ο ήλιος είναι όμορφος έξ' ίσου για αυτή όπως και για κάθε άλλη, που ξέρει πως είναι ώραία, που νοιώθει τη ζωή σ' όλη της την έμορφιά και το δικαίωμα του να ζήσει άπεριοριστο, χαρακτηρίζεται τρελλή, ανήθικη και σπρώχνεται στη καταστροφή, στη καταστροφή της ζωής που νοιώθει μέσα της, ενώ ένα άλλο κορίτσι άλλης τάξεως, θεωρείται έξυπνο, καλαίσθητο, τέλειο και περιβάλλεται με περιποίησι και με θανμασμό. Ένα φτωχόπουλο γλυστρά και πέφτει χάμου. Ο κόσμος του λέει στραβομάρα. Ένα άλλο πλούσιο, το σηκώνουν μ' ενδιαφέρον, το ρωτούν αν έπαθε τίποτε, του παρέχουν χίλιες δρες

περιποιήσεις. Ο άδικος σχηματισμός της κοινωνίας άγριεύει τα ψυχικά πάθη, κάνει άναίσθητο τον άνθρωπο. Ένα φτωχό κορίτσι —φτωχή τώρα μάνα— που παρέβηκε τους κοινωνικούς νόμους, γεννά στη φτώχεια, στις στερήσεις, στη περιφρόνησι. Μια άλλη πλούσια που πουλήθηκε άναίσχυντα σ' ένα νυφικό κρεβάτι μ' έναν που δεν γνώριζε, που δεν άγαπούσε, γεννά μέσα στα πλούτια, στο ενδιαφέρον, στην εκτίμησι της κοινωνίας. 'Η πράξις είναι ή αυτή. 'Η πρώτη τιμωτέρα, φυσικότερα. Κρίνονται όμως διαφορετικά. Σκληρή, άνανδρη, δηκτική, φαρμακερή, μεροληπτική ή κρίσις της κοινωνίας, χτυπά έδιατέρας την άδυναμία όπου κι' αν την συναντήσει. Σ' αυτήν δεν συγχωρεί τίποτε. 'Υποσκάπτει θεμέλια, κλονίζει συνειδήσεις, δηλητηριάζει σκέψεις άγνές, καταστρέφει δειρα, εκφνίζει ώρατες ψυχές και στοές σαθρούς της και ψεύτικους νόμους, άλλοίμονο σε κείνον που δεν θα ύπακούση! 'Η κοινωνία, λένε, είναι αλάσθητος. Δεν κιντά μόνον την έπιφάνεια, εισχωρεί και στο βάθος. Όλοι άρα ή γρήγορα το όμολογούμε γιατί ακριβώς ώδοουμε, έχουμε ανάγκη της εξήγησις αυτής. Και συμφωνούμε και μες με τη κρίσι της κοινωνίας, ακριβώς γιατί είμαστε δηλητηριασμένοι, γιατί ως άνθρωποι θέλουμε να εκδικηθούμε κάτι, να φανομε δυνατοί, να δικάσουμε, να έξασκήσουμε μάταια δόναμι, να πισσουμε κάτι πιο άδύνατο από μας. Πράγματα που εμείς κάνουμε, τα λέμε κακοήθη, άτιμα, όταν τα κάνουν άλλοι. Όταν πρόκειται για μας επαναστατούμε στην κοινωνία. Δεν επιτρέπουμε όμως στον άλλο να επαναστατήσει. Και μια φορά νικάμε και ως νικητάς ή κοινωνία μας παραδέχεται. Όταν νικάσασθε όμως πέφτουμε άνευ όρων στη κρίσι της κοινωνίας. Καταδικάζει τις πράξεις και τις ιδέες ενώ τις σκέψεις τις αφήνει ελεύθερες, έως ότου εκδηλωθούν. Είναι όμως πιο έγκληματικές αυτές παρά ή πράξεις. Καταδικάζει τη δυσφημία, ενώ αυτή ή ίδια δυσφημίζει άνάδρωσ, συκοφαντεί κικεντρεχώς, οδηγεί τον άνθρωπο στο άδιέοδο, στην άπελπισία, στο έγκλημα. Και τότε, τον καταδικάζει. Ποσοι άδικοκαταδικασμένοι από την ανθρώπινη δικαιοσύνη! Ποσοι από την κοι-

νωνία και ποσοι άδικημένο από την τύχη!

Και παλαιμε! Κι' είμασθε διαρκώς κριταί άπρόσκλητοι και άνεύθυνοι. Και προχωρούμε στη ζωή με τη σκέψη σκλαβωμένη και χτυπάμε—επαναστάται εμείς—κάθε επανάστασι.

Μα τί είναι επί τέλος αυτή ή κοινωνία; Το μεγάλο αυτό δικαστήριο με μάσκα, το ένοχο, που τα μέλη του δεν γνωρίζονται μεταξύ τους, δεν συνέρχονται πουθενά, δεν συνεδριάζουν, αλλά συμφωνούν στη κρίσι τους για να καταδικάσουν ένα άδωο και καταδικάζουν αλύπητα, μεγάλοι ένοχοι αυτοί, τους άλλους κρινόμενους.

Μα δεν αισθάνεσθε τον άέρα μολυσμένο, τη συνείδησί σας λερωμένη, τη σκέψη σας διεφθαρμένη, το νοϋ σας δεσμευμένο; Δεν νοιώθετε πως μια είναι ή άφορμή; Κυντάχτε από ψηλά άμερόληπτα τη κοινωνία. Θα ήθελε τις αντιθέσεις, θα γελάσετε με τον σχηματισμό της, θα άγανακτήσετε με τις άδικίες της, με τους νόμους της. Πότε θα νοιώσουμε πως ή ζωή, ο κόσμος είναι δικός μας δίχως περιορισμούς;

Τον καιρό που θανοιώσουμε τον εαυτό μας τελείως ελεύθερο, που ή πράξις μας και ή σκέψις μας θα έχουν ένα κριτή. Το φως, την αλήθεια και οδηγό το όμορφο και τη φύσι. Άνεπηρέαστα τότε ο καθένας μας θα είναι υπεύθυνος για τις πράξεις του και τις σκέψεις του. Δεν θα υπάρχουν τότε διάκρισεις. Θα άντλούμε το δικηό από το δικαίωμα της ζωής, από αυτή τη ζωή. Θα καθορισθούν τότε ποιό είναι το καλό και ποιό το κακό. Πολλά τότε έλαττώματα θα θεωρηθούν προτερήματα και πολλές κακές άρετες όπως και το εναντίον.

Άλλά πότε θα πέση ο τρομερός και μασκαραμένος τύραννος; Όταν τα θύματα όλα μαζί επαναστατήσουν, όταν άπαλλαχθούν από τα δεσμά τους.

Πάτρα 12—2—25 Σπύρο, Μινώτος

Έκ των του Zean Morcas
«Par ce soir pluvieux»

Φύλλο, που βράδυ βροχερό
Στο πρόσωπό μου στέρνει

Είσαι για με προμήνυμα
'Η μήνυμα κρυφό
Το χαϊδεμά σου φέρνει;

Νερού σταλιά σ' έβάρυνε
Κι' άφ' το δένδρο σε ρίχνει
Γιατί φθινόπωρ' άγριο
Τες μέρες σου μαράννει
Και πέφτεις σ' ένα μέτωπο
Σκυφτό, που τάφους δείχνει
Που ο καιρός βαραίνει...

Με τ' άγριοϋ το φύσημα
Φύγε, φύλλο θλιμμένο
Που κάπο τ' άπλωνες κι' εσύ
Στο κήπο τη σκιά σου
Φέρει τώρα τη σκέψη μου
'Ισια στο Πεπρωμένο
Τ' άξαφνο πέταγμα σου.

Άπρίλιος 1925

Δ. Δάσης

Ο ΠΑΠΠΟΥΣ

Συνέχεια και τέλος

Δ

«Μια φορά κ' έναν καιρό είταν ένας γέρος παππούς σαν κ' έμένα. Το παιδί του είταν παντρεμένο κι' ή γυναίκα του δεν χώνευε τον γέρο τον μιζιάρη και προσπαθούσε με κάθε τρόπο να καταφέρει τον άντρα της να διώξη τον πατέρα του...»

Τα δυο παιδάκια προσέχουν τα λόγια του παππού που χαϊδεύει με τα κοκκαλιάρικα χέρια του τα μαλλιά τα βελουδένια.

«Ο γυός άγαπούσε τη γυναίκα του, μα δεν μπορούσε και να την άκούσει. Ο παππούς, ή αιτία της καθημερινής γκρίνιας, υπέφερε κι' άπεφάσισε μια μέρα για να πάσουν τα βάσανά του να φύγη μακριά από το καταραμένο σπίτι.

—Κ' έφυγε; ρώτησαν τα παιδάκια.

—Ναί. Μα πριν, ήρε το γυό του άπομερα και τον παρακάλεσε με τα δάσυστα μάτια να μη τον ξεχάση στη δυστυχία του...»

Ο παππούς σταμάτησε, έβηξε δυνατά, άνάσανε βαθείά.

«Τότε, που λέτε, ο γυός του ύποσχέθηκε

και κρυφά από την γυναίκα του έδωσε μερικά λεφτά στον πατέρα του. "Επειτα άφρου..."

Καινούργιος ξερόβηχας άντήχησε. Τα κοκκαλιάρικα χέρια άρπαξαν τὸ μαντήλι κ' έσκούπισαν τὸ μέτωπο.

—Τι έχεις, παππού;

—Πονῶ, άγαπημένα μου. Απόψεν δὲν ξέρω... δὲν είμαι καλά. Σάν νά μούχει κοπή ή άναπνοή. Μή φοβάσθε, δὲν είναι τίποτα. Θα περάση.

—Παππού, εσύ τρέμεις, είπε τὸ κοριτσάκι.

—Κοιμήσου, παπούλη, πρόσθεσε τ' άγοράκι.

—Και τὸ παραμύθι; ρώτησε ὁ παππούς χαμογελώντας, ενῶ πάλε ὁ βήχας τὸν έπνιγε.

—Αύριο βράδυ, παππού.

Και τὰ δυὸ έγγονάκια του ρίχτηκαν στην άγκαλιά του και τὸν φίλησαν γλυκά.

Σὲ λίγο, έτοιμάστηκαν νά κοιμηθοῦνε. "Ὅπως κάθε βράδυ, άρχισε ὁ παππούς τὴν προσευχή. Τὰ παιδάκια μὲ τὰ χέρια σταυρωμένα τὸν άκουγαν προσεχτικά. "Ὅταν έφθασε στὸν «Πάτερ ήμῶν» ὁ βήχας δὲν τὸν άφησε νά προχωρήση. Μὲ κόπο τὸ τέλειωσε. "Εμεινε ὅμως τὸ «Πιστεύω». Αὐτοῦ κάθε στιγμή ὁ βήχας τὸν έκοβε. Μὰ ὁ γέρος ήθελε κ' απόψε ὅπως κάθε βράδυ νά πῆ τὰ πατερμά του. Ποιὸς ξέρει, αύριο; Τὰ παιδάκια τὸν κοίταζαν μὲ κάποιο φόβο. "Ὁ γέρος από τὴν μεγάλη προσπάθεια έτρεμε και τὸ αίμα τοῦχε άνέβει σὲ κεφάλι.

Σηκώθηκε σιγά-σιγά και τράβηξε σὲ κρεβάτι του. Τὰ παιδάκια ὅσο μπορούσαν τὸν βοήθησαν νά πέση.

"Αξαφνα τὸ δωμάτιο έλαμψε κ' άμέσως φοβερός κρότος άντήχησε. Οἱ καταρράχτες άνοιξαν.

—Μάννα, φώναξαν τὰ παιδάκια φοβισμένα και συσπειρώθηκαν γύρω σὸν παππού "Εκεῖνος έσκυψε και τὰ φίλησε τρυφερά....

Σὲ λίγο είχαν άποκοιμηθεῖ...

Ε

Ακόμα βρέχει. Οἱ ὄρες γλυτροῦνε θλιβερές, μονότονες και τὸ ρολόγι τῆς κον

τινῆς εκκλησιᾶς — ή μοναδική νυχτερινή συντροφιά—άπόψε δὲν άκούγεται.

Τὰ δυὸ άδέρφια βρίσκονται σὸν κόσμο τῶν άγγέλων. "Ὁ παππούς μονάχα δὲν κλείνει τὸ μάτι κ' άγκομαχᾶ...

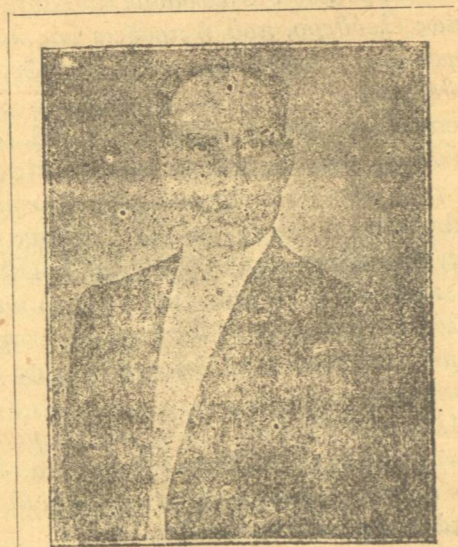
Αναδεύει τὰ μέλη του, ιδρώνει κ' οἱ πόνοι τὸν σουβλᾶνε. Νά φωνάξη δὲν κάνει γιὰ τὰ παιδιά. "Η γοργά υπηρέτρια, πέρα σὲ βήθος, κουρασμένη από τὴν δουλειά τῆς ήμέρας, έπεσε από νωρίς.

"Ὁ παππούς άγκομαχᾶ, πονεῖ, θέλει νά μουρμουρίσει μίαν προσευχή, μὰ ή γλῶσσα του μπερδεύεται. "Η άναπνοή του λίγο-λίγο κόβεται, τὰ μάτια του είναι άτονα, τὰ χέρια του παγωμένα. Και τὸ βογκητὸ φριχτὸ άντηγεῖ σὴν κάμαρα... "Εξακολουθεῖ ὀδυνηρὸ, ενῶ τὸ τζάκι μισοσβύνει κ' ή παγωνιά άπλώνεται....

Γεώρ. Πράτσινας

Τὸ παράπονό μου

Δὲν έχουνε τὰ μάτια μου πλεῖά δάκρυα νά κλαίνε
"Εξέμαθαν τὰ χεῖλη μου τὸν πόνο τους νά λένε

ΑΓΓΕΛΟΣ ΣΑΛΟΓΤΣΗΣ

Γιατ' ή καρδιά μου έχασε τὸν κάθε της παλμό!...
"Σγείνη πτόμα άναίσθητο και σέρνω τὸ κορμί μου
Μοῦ ὀδύνονται σὲ χεῖλη μου τὰ λόγια και ή
φωνή μου,

νά φτάση τὴν ήλικία τῆς γιαγιάς: πὸν τὸσον άλλοτε, τὴν ποθοῦσε. Τώρα πιά είναι άξιοσεβαστη σάν τὴ γιαγιά, ή συμβουλή τῆς γίνεται δεχτὴ μ' έχτίμηση.

Και, ὅμως! Πόσο καλύτερη ήταν τότες! Τώρα είναι ή μόνη αντίθεση σὴν εικόνα τῆς ζωῆς πὸν ὀλόγυρά τῆς βλέπει. Αὐτὴ πὸν δὲν τὴν κρατοῦσεν ή καρδιά τῆς νά κοιτάξη τὸ μαρμαρὸ τῆς φυσικῆς ζωῆς κ' έφευγεν από τὴν έξοχή σὲ πρῶτο ξερὸ φύλλο πὸν τὸ φθινόπωρο έριχνε, αὐτὴ έβλεπε τώρα τὸ μαρμαρὸ τῆς ἴδιας τῆς ὑπαρξῆς. Βρισκότανε σὲ τέλος τοῦ φθινοπώρου τῆς ζωῆς τῆς. Πλησίαζεν ή αρχή τοῦ χειμῶνα. Στὸ γοητευτικὸ σύνολον τῆς ζωῆς ήταν τώρα ή μόνη άσχημία. Πῶς δὲν φανταζότανε αὐτὴ τὴν άποσύνθεσί τῆς πὸν λαχτάριζε τὴν ή-ήλικία τῆς γιαγιάς.....

—Σὲ μίαν άβυσσον άνυπομονησίας διάβηκεν ὀλη μου ή ζωή—μουρμουρίζει μονάχη.

—Ποθεῖ κανεῖς νά φτάση τὸ μέλλον, διάζε-ται νά περάση τὸ παρὸν έστω κ' αν είναι εὐτυ-χισμένο, δὲν σχεφετεται πῶς ή χαρὰ και ή λήπη είναι κάτι άνώφελα μιά πὸν τίποτα δὲν είναι σταθερὸ, μιά πὸν εἴμαστε βέβαιοι πὸν γι' αὐτὸ πὸν χαϊρόμαστε, ή λυπόμαστε θά περάση;

Μὰ και τὴ στιγμή αὐτὴ πὸν μιλοῦσεν έτσι πὸν κατάλαβε ὀλη τὴν αλήθεια εξαφνα αισθάν-θηκε μίαν άνυπομονησία νά βυθισθῆ τὸ γληγορό-τερο σὸν τελειωτικὸ χαμό τῆς, σὲ άτελειωτο σκοτάδι.

—"Ας πέθαινα τώρα! — Φώναξε...

Μάρτιος 10ῦ 1925 Μαριέττα Γιαννοπούλου

Φιλολογικά Πάρεργα

"Υμνος πρὸς τὸ 'Ελληνικὸν Πνεῦμα

"Ὁ "Ελληνίς μελωδικὴ παρθένε, ὦ Σοφία,
Μούσα άγνή τῆς χαραυγῆς ένδεδυμένη χλαίνην
Ψυχή ήρα έμπνέουσα στόμα εὐλαβές και Θεῖον.
"Ὁ "Επιπέτῆμη έλληνική, γλυκεῖα ὡς τὸ μέλι
Στίλβουσα ὡς τὸ ήλεκτρον...

"Αγιον φῶς, "Ερως άγνέ Σοφία αἰώνια,
Εἰς τὰ μισνά σου στήθη τὰ νάματά σου τὰ άγνά
"Επῆσαν οἱ άρχαῖοι τ' ὠραῖον και αἰώνιον
"Εντὲς κοπέλλου θεῖου
"Εκείνου μεγαλεῖου.

"Ὁ γέροντες συνέλθετε ὑπὸ στοᾶς παλλεῦκος
Τὰ δῆματά σας φέρετε εἰς θαλαρᾶς πλατάνους,
Καθήσκατε εἰς τ' άνάκλιτρα ὀρχαῖας εὐωχίας,

"Ἴνα συγχρόνως ρεύσωσι
Τὸ νέκταρ και οἱ σίχοι!

"Ὁ ήεροφάντα, ήεροῦ, άνθη εξεσημεμένοι,
Οἱ θιασῶται προσφωνοῦν ὠραῖος ὡς οἱ θεοί των,
Τὰ βλεμματά σας οδηγοῦν
Και τὴν ὄδον δεικνύουν
Πρὸς Θεῖον μεγαλεῖον

Ὅινε ήερέ, οἶνε χρυσέ
Εὐλογημένον νέκταρ
"Αγνοῦ "Αθηναίου τὴν ψυχὴν
"Εμπνευσι ὠραῖους σίχους
Διὰ τὸ αἰώνιον Καλόν.

"Ἰσοῦ ὁ χορὸς τῶν γυναικῶν τῆς "Ιωνίας φθάνει
Και ὁ αὐλὸς μελωδικὸς τὰ βήμα ρυθμίζει
"Ὁ "Ελληνες τοῦ "Ερωτος, τῆς "Αρμονίας φάλται,
"Ασμα ήερόν τονίσατε εἰς ήχους λύρας θεῖας
Διὰ τὴν λατρείαν τῶν θεῶν.

(Και' έλευθεράν μετάφρασιν
ἐκ τῶν τοῦ V. de Litprade

Ε. Διον. Κολοκοτσᾶς

"Η "Επιάνησος

κατὰ τοὺς παρελθόντας αἰῶνας

"Η Κέρκυρα κατὰ τὸν Σηροφάνην τῷ 1794
Συνέχεια

Βλέπων εἰς τὴν Κέρκυραν τὴν ένδειαν νά φαίνηται πανταχοῦ και νά διακρίνηται εἰς κάθε καιοικίαν από τοῦ Ἰσογεῖου μέχρι τῆς ταράτσας, έλαβα τὴν ὑπόνοιαν δι' οἱ ιδιο-κτῆται διαμένουσιν εἰς άλλον τόπον. Ποῦ ἄρα γε καταναλίσκεται τόση πληθῶραν ελαίου, ποῦ κατ' έτος εξαγεται από τὴν Κέρκυραν εἰς τὴν Βενετίαν. Ποῦ πηγαίνουν αἱ εκατὸν χιλιάδες τσεκινίων, ποῦ κατ' έτος άφίνει εἰς τὴν Κέρκυραν ὁ "Ενετικὸς στόλος εἰς τὴν Βενετίαν. Διὰ ποῖον εργαζονται εξήκοντα χι-λιάδες άνθρωποι τῆς χώρας ταύτης; Διὰ τὴν Βενετίαν. "Η Κέρκυρα λοιπὸν είναι ὅτι ήσαν πρὸ ενὸς αἰῶνος αἱ άποικίαι τῆς "Αμερικῆς; Αἱ συνεισφοραὶ θά είναι μεγαλύτεραι. "Οχι. "Η δικαιούσνη, αἱ άποφάσεις, αἱ εἴνοιαι τῆς Γερουσίας είναι άκριβῶς εἰς τοὺς κατοί-κους τούτους από ὅτι είναι εἰς τοὺς κατοί-κους τῆς Κεφαλληνίας και τῆς Ζακύνθου; "Οχι. Οἱ διοικοῦντες ἴσως είναι... Πάντες οἱ πτωχοὶ λαοὶ άπολογοῦνται διὰ τὴν νωχέλει-

άν των. Ἡ Ζάκυνθος καὶ ἡ Κεφαλληνία ἔχουσιν ὀλιγωτέραν σημασίαν ἀπὸ τὴν Κέρκυραν. Ὁ πληθυσμὸς εἶναι μικρότερος, τὰ δικαιώματα, οἱ φόροι, οἱ δασμοὶ αἱ αὐτοὶ εἶναι. Διατὶ λοιπὸν οἱ λαοὶ τῶν δύο τούτων νήσων ἀκμάζουσι; Διατὶ; Διότι εἶναι βιομήχανοι. Ἴδου ἡ λύσις τοῦ αἰνίγματος.

— Πῶς καλλιεργεῖτε τὰ ἐλαιόδενδρα; ἠρώτησα χθὲς ἓνα τῶν πλουσιωτέρων κτηματιῶν.

— Ἄν θέλητε νὰ τὸ μάθητε, μοὶ ἀπήντησε, ἐγκεντρῶμεν (1) τὸν Μάρτιον καὶ τὸν Νοέμβριον γίνεται ἡ συγκομιδὴ.

Ἴδου κόλυμα! Ἄρκεϊ! εἶπον καθ' ἑμαυτὸν, ὁ λαὸς οὗτος εὐρίσκονται ἀκόμη εἰς τὸν δωδέκατον αἰῶνα. Ἡ κυβέρνησις ἐμποδίζει τὴν φυτουργίαν τῆς σταφιδαμπέλου εἰς τὴν Κέρκυραν, διὰ νὰ μὴ ὀλιγοστεύῃ τὸ εἰσόδημα τῆς Κεφαλληνίας καὶ Ζακύνθου. Ἐκπλήτεσθε; Οἱ Ὀλλανδοὶ, εἰς τὰς Ἰνδίας ἐκτελοῦν ἄλλως πως. Κατ' ἔτος καλοῦσιν εἰς Κεϋλάνην ὀλόκληρα δάση ἀπὸ κανέλλαν.

(ἀκολουθεῖ)

Σπ. Δε-Βιάξης

ἌΠ' ΟΤΙ ΠΕΡΝᾶ

I

Πάνω στὸ μικρὸ, παλῆδ κόνισμα, ἀπλώσαμε τρεμάμενα τὰ χέρια... Τὰ χεῖλη μας σιγά-σιγά, μὰ σταθερά, κάματε κάποιο ὄρκο... φοβερὸ, ὄρκο ἀπάτητο... Κι' ὕστερα σφραγίσσαμε τὸν ὄρκο μας σὲ φίλημα γλυκὸ, ἀγνὸ σὰν τὴν πνοὴ τοῦ Ζέφυρου... Καὶ τότε ἀδελὰ μας ἀγκαλιαστήκαμε ἢ ψυχῆς μας σ' ἀγκάλιασμα ἀτέλειωτο. Κι' εἴτανε ἄγρια ἢ ὦρα κείνη.. Ἄγιο μυστήριον γίνηκε μέσα σ' αὐτὴ. Θὰ μείνῃ ἀξέχαστη στὴ σκίψι μου γιὰ πάντα... Βαθεῖα τὴν χάραξαι στὴν ψυχὴ μου μὲ τῆς εὐτυχίας τὴν ὀλόχρυσον πέννα.

II

«Κάτσε τώρα ρῶτα ποῦναι περὶ τὰ πρῶτα. Ποῦναι τὰ παλῆδ τὰ γλυκὰ φιλιὰ.

Πέρασ' ὁ καιρὸς.. Καὶ στὸ βαρεῖο του πέρασμα γαρέμισε τὴν κάθε μου γλυκεῖα ἐλπίδα. Πέρασ' ὁ καιρὸς... Ξεχάστηκε καὶ τὸ παλῆδ κοινοματάκι. Παρατημένο σὲ μι-

ὰν ἄκρη βουτυγμένο στὴ σκόνι, τὸ τρώει τώρα τὸ σαράκι.. Πέρασ' ὁ καιρὸς... ξεχάστηκε καὶ τὸ γλυκὸ φιλι.. Τῶσβυσ' ἀπὸ τὰ χεῖλη μας τῆς λησμονιάς τ' ἀγέρι.. Καὶ τώρα ὁ καθέννας τὸν δρόμο του ἀκλουθώντας θὰ ξεχάσῃ καὶ τ' ὄνειρο ποῦ ἔσβυσε.

Ἄνθιμος Ἀνατολίτης

Ἐκ τῶν τοῦ Zean Morcas

Ἐσύ, ποῦ μὲς τῆ θλίψι καὶ τῆ δοκιμασία τοῦ βίου μου προβαίνης πανώρηκα Ἀνατολῆ Σὰν οὐρανὸς ποῦ κατάστρεος σκορπᾷ εἰς τὴ σκοτία τοῦ ποταμοῦ τῆ νύχτα, χρυσῆ φυγγοβολῆ

Μούσα γλυκεῖα, ἔπλισε τὴ ψυχὴ μου. Μὲ διάφρανο' στοιχειο κι' ἔλαφρὸ Φλόγα καὶ θύελλα νὰ κλειῶ μὲς τὸ κορμὶ μου Καὶ φύλλο νάμκι καὶ βέργα καὶ νερὸ

Γιὰ νὰ μπορῶ, μακρὺν ἔπο κάθε πόνο Ἀνθρώπινο, σὰν θεῖα βελανιδιὰ Τὰ ὀλόδροσα κλαδιά μου νὰ ὑψώνω Καὶ νάχω τέλος λαμπρὸ σὰν τὴ φωτιὰ.

Ἀπρίλιος 1925

Δ. Δάσης

Η ΖΩΗ ΣΤΙΓΜΗ

Ω! σὺ ζωὴ ποῦ μεσ' τὴν αἰωνιότητα εἶσαι μιά μικρὴ περαστικὴ στιγμή, γιὰ νὰ τῶσαι τόσες θλίψεις, πίκρες κι' ἐμυδῶδια γεμάτη; Γιατὶ ἀφοῦ εἶσαι προσωρισμένη μόνον γιὰ νὰ βασανίζεις νάρχεσαι; Μήπως ὁ ἔρχομός σου εἶναι τὸ γιατρικὸ τῆς ἀρρώστημένης ψυχῆς μας; Γιατὶ τότε πολὺ καλά κάρεις κι' ἔρχεσαι καὶ μᾶς βασανίζεις.—Ζωή! πόσο εἶσαι ποθητὴ σ' αὐτοὺς ποῦ τὸ πᾶν σ' ἐσὲ στηρίζουν, ἀδιαφοροῦντες γιὰ μιά ἄλλη μεγάλη ψυχικὴ ζωὴ ποῦ ὁ προσωρισμὸς τῆς εἶναι τόσο μεγάλος καὶ ἡ διάρκειά τῆς αἰώνια. Ζωή! πόσο εἶσαι σκληρὴ σ' εὐγενικὲς ψυχῆς ποῦ δὲν ἔπρεπε νὰ ζοῦνε σ' αὐτὸν τὸν ὀλιστικὸν καὶ γεμάτο ἁμαρτίες καὶ πίκρες κόσμον, ἀλλὰ σ' ἓνα ἀληθινὸ ποιητικὸν κόσμον, ποῦ μιά μέρα, παρ' ὅλα τὰ ἐμπόδια ποῦ σὺ σκληρὴ προβάλλεις θὰ φθάσουν. Ζωή! νόμισες πῶς εἶσαι ἱκανὴ Σὺ, ἢ πρόσκαιρη, γιὰ νὰ ἐμποδίσῃς τὸν δρόμον οἷς ἀρετῆς ποῦ εὐγενικὲς ψυχῆς, τόσο ὑπερήφα-

να βαδίζουν; Ὅσο σκληρότερη εἶσαι Ζωή, τόσο περὶ γρήγορα, καὶ χαρούμενα θὰ φθάσουν στὸ μεγάλο τῆς αἰωνιότητος θρόνον, τὸν ὁποῖον κερδίζουν μὲ τὸ ἀκάνθινο στεφάνι, ποῦ σὺ στὴ διάβα σου τὰς περιβάλλεις.

Μελαγχολικὸς

ΠΑΡΑΚΛΗΣΙΣ

Παρακαλοῦνται θερμῶς οἱ ἀξιότιμοι κ. κ. συνδρομηταὶ τῆς «Ἡῶς» Ἀθηνῶν Ἐπαρχιῶν καὶ Κοινοτήτων ὅπως σπεύσωσιν καὶ μᾶς ἀποστείλωσιν τὴν συνδρομὴν των. Ἐπίσης καὶ οἱ τῆς πόλεως, πληρώσωσιν ταύτην εἰς τὸν διανομέα μας, λαμβάνοντες παρ' αὐτοῦ καὶ τὴν σχετικὴν ἀποδόξειν.

Ἄς λάβωσιν ὑπ' ὄψιν των οἱ ἀξιότιμοι κ. κ. συνδρομηταὶ μας, τὰς δαπάνας ποῦ ἀπαιτεῖ ἡ σημερινὴ ἔκδοσις περιοδικοῦ καὶ ἄς σπεύσωσιν, πληρώνοντες προθύμως τὴν συνδρομὴν των, νὰ μᾶς ἐνισχύσωσιν εἰς τὸ βαρὺ ἔργον, τὸ ὁποῖον χωρὶς νὰ φεισθῶμεν δαπανῶν καὶ κόπων ἀναλάβωμεν.

Ἡ Διεύθυνσις

Ἐκ τῶν τοῦ Φ. Πετράρχου
Κουάντε πάρτε ντελ τσιέλο

Ἐξ ωοῖες οὐράνιες κατοικίες;
Ἐξ ωοῖα ωερίσια ἰδέα
Ἐῶρηκε ἢ φύσις κ' ἔωλασε
Ἐδῶ νὰ κατοικῆ.
Ἐκεῖ τ' ἔρατο τὸ ἀρῶσωσω
Μὲ τὴν τερωνὴ τῆ δέα,
Νὰ δείξῃ Ἐδῶ τί δύναται
Ψυγὰ νὰ ἀγάσῃ ἐκεῖ;

Ποῖα δεῖα νεράϊδα ἀπὸ νερὰ
Καὶ ωοῖα δεὰ σὲ δάση,
Ἄρρὸ σ' ἀγέρι ἐβάλασε
Τέτοια χρυσὰ μαργὰ;
Ποῖο σπῆδος τόσες ἀρετὲς
Ἐὰ βάρη νὰ σκεῶσῃ
Π' ὄρες μαζὶ θανάτου μου
Γίνονται τώρα αἰτία;

Δεῖα χάρις τέτοια μάταια
γυροῦν νὰ διακρύβῃ
Ὅσοις ωοῖε τὰ μάτια τῆς
δὲν εἶδε στὴ ζωὴ.
Τὰ μάτια ἐκεῖνα τὰ γυρὰ
Ποῦ τριγυρίζει ἐκεῖνη

Δὲν φέρεται ἢ ἀγάπη ὡς μαζὶ
Γιατροῦ καὶ αἰθαίνει
Ὅσοις ωοῖε δὲν ἐνοίωσεν
ἐκεῖνης τὴν ωνοῖ
Καθὼς γεγὰ γυρκορίδμα
Καθὼς γυρκοανασένει.

Κάποιος

Μαραμένα Λουλούδια

Διαβάζουσα ἓνα ἀπὸ τὰ τελευταῖα βράδνα. τὰ γράμματα ἐκείνου ποῦ φεύ! ἀκόμα δὲν ἔπασα ν' ἀγαπῶ, βρῆκα σ' ἓνα ἀπ' αὐτὰ τὰ ξηρὰ ἀνθάκια ποῦ σὲ κάθε του γράμμα ἔστειλε μαζὺ μὲ τὴν χαρὰ καὶ τὴν εὐτυχία. Ἀφηρημένη κύτταξα τὰ μαραμένα αὐτὰ λουλούδια, ἐνῶ ὁ νοῦς μου ταξίδευε στὸ νησάκι ἐκεῖνο τῶν ὀνείρων μου. Πόσες φορές στῆς μέρες τῆς εὐτυχίας μου, στῆς μέρες ποῦ μουν βέβαιη γιὰ τὴν ἀγάπῃ του δὲν ὄνειρεῦθηκα πῶς κοντά του μιά μέρα θὰ γενόμην εὐτυχισμένη. Στὴ θλιβερὴ αὐτὴ σκέψι δὺὸ δάκρυα κύλησαν ἀπ' τὰ μάτια μου κ' ἔπεσαν στὸ πρῶτο τριαντάφυλλο ποῦ μ' ἓνα του γράμμα μου χάρισε καὶ τὴν καρδιά του. Πῆρα τὸ ξηρὸ αὐτὸ λουλούδι ποῦ τὸ θεομὸ δάκρυ μου τὸ μάρανε περισσότερο καὶ μὲ εὐλάβεια σὰν νὰ κρατοῦσα τὴν εἰκόνα τῆς Παναγίας τῶφερα στὰ χεῖλη μου, ἦτιν τὸ σύμβολο τῆς πρώτης μου ἀγάπης, τὸ φίλησα καὶ ἐνῶ τὰ δάκρυα ἔτρεχαν ἀπ' τὰ μάτια μου γιὰ τὸ χαμὸ τῆς πρώτης μου ἀγάπης πῆρα μὲ προσοχὴ τὸ σύμβολο αὐτὸ τῆς ἀγάπης μου τὸ τύλιξα χωριστὰ ἀπ' τ' ἄλλα ἀνθὰ καὶ τῶκουσα γιὰ νὰ μοῦ θυμίζε πάντα, πῶς γνώρισα κ' ἐγὼ τὴν εὐτυχία γιὰ μιά μόνον στιγμή.

Θεο)νίκη Ἀπρίλης 1925

Μ. Π.

Σημειώματα περὶ Φωσκόλου

Συνέχεια

Ἐννεάμηνον ἀπὸ τοῦ γάμου τοῦ Ἀνδρέου Φωσκόλου μετὰ τῆς Διαμαντίνας Σπαθῆ ἀκριβῶς εἶχε παρόλθει, ὅτε, τῇ 26 Ἰανουαρίου 1778 ἐγεννήθη ὁ ποιητὴς Νικόλαος, (1) καὶ

1) Ἐκ τῆς ὑπὸ τοῦ Καρρέβιο βιογραφίας τοῦ Φωσκόλου ἐξάγεται καὶ τὸ περὶ μεταβα-

εβαπίσθη, κατά τὸ δόγμα τῶν καθολικῶν, τῇ 6 Φεβρουαρίου 1778 ὑπὸ ἀνάδοχον τὸν Γεώργιον Ἀρακλειώτην.

Περὶ τοῦ μέρους, ὅπου ἀκριβῶς ἐγεννήθη ὁ ποιητής, διχάζονται αἱ γνώμαι, διότι οἱ μὲν παρερμηνεύοντες ποιητικῶν τινα αὐτοῦ ἔκφρασιν «..... εἰ ἄλ γκράντε Ἴόνιον ἢ κόρσο ἔμπι ἔν κονὲλ μὰρ λὰ κοῦλλα» ἢ θέλοντες νὰ ἐκμηδενίσωσι τὰ ἐπὶ τῆς Ζακύνθου γενεθλιακά τοῦ Φωσκόλου δικαίωματα, ἠθέλησαν, ὅτι οὗτος ἐγεννήθη ἐντὸς πλοίου διαπλέοντος τὸ Ἴόνιον, οἱ δὲ ὅτι ἐγεννήθη ἐν αὐτῇ τῇ Ζακύνθῳ καὶ ἐν τῇ οἰκίᾳ, τὴν ὁποίαν ἢ παράδοσις διέσωσεν ὑπὸ τὴν ὀνομασίαν: τὸ σπίτι τοῦ Φωσκόλου.

Καὶ ὅτι μὲν ἐγεννήθη ἐντὸς πλοίου, τοῦτο οὐδαμοῦ ἐπισήμως βεβαιοῦται, αὐτὸς δὲ ὁ Φώσκολος ἐν ἐπιστολῇ του ἀπὸ 6 Αὐγούστου 1814 ὁμολογεῖ, ὅτι ἐγεννήθη ἐν Ζακύνθῳ, τὸ ὅτι δ' ἐγεννήθη ἐν τῇ οἰκίᾳ, τῇ γνωστῇ ὡς ἀνωτέρω, σπίτι τοῦ Φωσκόλου, οὐδεμία μέχρι τοῦδε ὑπάρχει ἐπίσημος μαρτυρία.

Εἶνε γνωστὸν, ὅτι ὁ πατήρ τοῦ ποιητοῦ Ἀνδρέας Φώσκολος ὀλίγους μῆνας μετὰ τὴν γέννησιν τοῦ υἱοῦ του Νικολάου, θέλων ν' ἀναχωρήσῃ ἐκ Ζακύνθου μετὰ τῆς συζύγου καὶ λοιπῆς οἰκογενείας του, κατέστησε νόμιμον ἐπιτροπὸν του, διὰ τοῦ ἀπὸ 3 Ἰουνίου 1779 συμβολαίου τοῦ συμβ(γ)ράφου Ἰωάννου Φραντζῆ, τὸν πενθερόν του Νάρκισσον Σπαθῆν, ὅταν δ' ἐπανῆλθεν εἰς Ζακύνθον, ἔλαβε ὑπ' ἐνοίκιον, διὰ τοῦ ἀπὸ 18 Ὀκτωβρίου 1778 συμβολαίου τοῦ αὐτοῦ συμβ(γ)ράφου, τὴν οἰκίαν τοῦ εὐγ. Διονυσίου Χαριάτη, κειμένην ἐν τῇ συνοικίᾳ τῆς Θ. Ὁδηγητρίας καὶ περιέχουσαν, κατὰ τὸ συμβόλαιον,..... πόρτεγο, δυὸ κάμερες,

λῆς τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ εἰς Οὐγον, τὸ ὁποῖον συνέβη κατ' ἔθος δημοκρατικῶν τῆς ἐποχῆς ἐκείνης τοῦ νὰ μεταβάλλωσι τὰ ὀνόματά των ὅτε καὶ ὁ Φώσκολος γενόμενος γραμματεὺς τῆς Δημαρχίας Βενετίας ἐπραξε τὸ αὐτό. Καὶ εἰς ἐπιγραφήν τῶν συγγραμμάτων του τοῦ Μορτακουκουλη, τὰ ὁποῖα ἐφιλοδώρει πρὸς τὸν Δ. Βούλτσον, γράφει ἰδιοχείρως ἑλληνιστί: Νικ. Οὐγος Φώσκολος Ζακύνθου καταγωγῆς...

ἓνα κάμεράκι, μαγειρεῖο καὶ σορίτα». Ἐκτοτε δὲ καὶ μέχρι σήμερον ἐπεκράτησεν ἐσφαλμένως ἢ πίστις, ὅτι ἡ οἰκία αὕτη, ὅπου νῦν ἡ δημοτικὴ Φωσκολιανὴ Βιβλιοθήκη καὶ ἡ ὁποία οὐδόλως ἀπετέλει μέρος τῆς περιουσίας τοῦ ποιητοῦ, ἦτο καὶ ἡ γενέθλιος τοῦ Φωσκόλου, ἐνῶ, κατὰ τὰς μέχρι τοῦδε γνωστὰς πληροφορίας, δὲν εἶνε ἢ τῆς γεννήσεως, ἀλλ' ἡ οἰκία, ὅπου ὁ ποιητής κατώκησεν ὀλίγους μῆνας μετὰ τὴν γέννησίν του. (2)

Ἐν Ζακύνθῳ, πλὴν τοῦ ποιητοῦ Νικολάου, ἐγεννήθησαν καὶ ἄλλα τέκνα τοῦ Ἀνδρέου Φωσκόλου, ἢ Ρουμβίνα, (3) τῷ 1780 καὶ ὁ Ἰωάννης-Διονύσιος, (4) τῷ 1781, ὁ αὐτὸς δὲ Ἀνδρέας μετατεθεὶς εἰς Σπάλατον ἐγέννησε καὶ ἄλλον υἱὸν τὸν Κωνσταντῖνον-Ἀγγελον ἢ Ἰούλιον, (5) τῷ 1787 καὶ τὸ ἐπόμενον ἔτος 1788 ἀπέθανεν ἐκεῖ. Α. Ζώης

2) Βλέπε καὶ Α. Ζώη.— Οὐγγο Φώσκολο Ζακύνθος 1888.

3) Αὕτη ὑπανδρεύθη, τῷ 1800, ἐν Βενετία τὸν Γαβριὴλ Μολέταν.

4) Ἡτύοκτόνησεν ἐν Βενετία, τῷ 1801.

5) Ἡτύοκτόνησεν ἐν Ρωσίᾳ, τῷ 1838. (Ἐν τῷ προηγουμένῳ 2 τεύχει τῆς «Ἡσῶς» σελ. 21, σημειώσεις (***) ἐπέστη 1763, ἀντὶ 1768.

Εἰς τὸν θάνατον τῆς Ἀντωνίας Λαδικού

Τ' ἀνθη γιὰ τὰ πέταλα μὲ τόση θλίψη κλει-
οῦνε;

Πῶς τῆς αὐγῆς τὰ δάκρυα προβαίνουν στὴ
δροσιά;

Καὶ τ' οὐρανοῦ τὰ πρόσχαρα τ' ἀστέρια τί
γελοῦνε;

Ἡ γῆ τί νὰ στερήθηκε; Τί κέρδισαν ἐκεῖ.

Γιατὶ σκορποῦν τὰ δάκρυα εἰς τὰ θνητά μας
μάτια;

Τί μέλπουν τ' ἀγγελόπουλα μὲ τόση τῶν χαρὰ;
Καὶ τί πνοὴ νὰ δέχονται σ' ἀπείρου τὰ πα-
λάτια,

Ποῦ ἡ γῆ καιροῦς ἐκράτησε στὰ δόλια τῆς
φτερά.

*Ἐδῶ ποῦ ζῆς ἐνάρετο δίχως τροφή καὶ στήνη

*Ἐδῶ ποῦ χρόνος ἀκλήρος ἀπλώνῃ τὰ φτερά

*Ἐδῶ ποῦ ἡ γέννα δάκρυα καὶ τὴ φθορὰ προ-
λέγει

Καὶ τὸ ποτήρι πάντοτε στὰ χεῖλη μας κερνά.

Βαρέθηκες τὸ κάταφο καὶ ρολισμένο κῦμα,
Σὲ νέφη πλειὸ λαμπρότερα ἀπλωσες τὰ φτερά
Στὴ γῆ μένουν τὰ δάκρυα, εἰς τὴ ζωὴ τὸ
μνήμα,

Στὸν οὐρανὸ τὸν ἀπειρο τὰ κάλλη καὶ ἡ χαρὰ.

Α. Βιαγκίνης

ΔΙΑ ΤΟΝ κ. ΜΠΑΣΤΙΑΝ

Ἐντὶ ἄλλης ἀπαντήσεως εἰς τὸν γνωστὸν
χρονογράφον τῆς «Λημοκρατίας» ὁ ὁποῖος
εἶχε τὴν ἀφέλειαν καὶ τὴν κακεντρέχειαν μα-
ζι, νὰ κρίνῃ, μακρὰν τῆς Ζακύνθου αὐτὸς,
καὶ ἀπὸ τὴν ἱστορίαν τῆς ἰσως ἀκόμη, τὰ
ἐν αὐτῇ πρόσωπα καὶ πράγματα, κρίνων μὴ
ἀπὸ ὅσα διάβασε εἰς μίαν ἐφημερίδα, ἢ
ὅποια μᾶλλον ἐκθείαζε παρὰ ἐκκριτικαίριζε,
ἀναδημοσιεύομεν ἀπὸ τὴν «Ἐστία» τῶν
Ἀθηνῶν τὰ κάτωθι: «Εἰς τὸ θέατρον Κο-
τοπούλη ἐδόθη χθὲς ἡ πρόωγ τοῦ ἔργου τοῦ
κ. Μπαστιᾶ «Ἡ Αὐτοῦ Μεγαλειότης τὸ Τα-
λέντο», εὐτυχῶς πρόκειται περὶ κατασκευά-
σματος ἀναξίου προσοχῆς. Θὰ ἠδύνατο μόνον
ν' ἀπασχολήσῃ σοβαρῶς τὸ λογοκριτι-
κὸν γραφεῖον Θεάτρον — ἂν ὑπῆρχε — διὰ
τὰς ἀπρόκαλέστους αἰσχροτήτας, αἵτινες ἐξε-
τοξεύθησαν ἐναντίον τοῦ ἀνυπόπτου ἀκροα-
τηρίου.» Ἐὰν ἔχει καμμίαν ἄλλη ἀμφιβο-
λία ὁ κ. Μπαστιᾶς διὰ τὸν πολιτισμὸν τῆς
Ζακύνθου, τὸν ὁποῖον τόσον ἀφελῶς εἰρω-
νεύθη, τὸν παρακαλοῦμεν νὰ ἐπανέλθῃ.
Α. Ι. Ζ.

*Ἐκδόσεις

— Ἐξεδόθη τὸ 9ον τεύχος τῆς 1ης Μα-
τίου τοῦ εἰκονογραφημένου οἰκογενειακοῦ
περιοδικοῦ «ΥΓΕΙΑ» μὲ ὅλην πλουσίαν
καὶ εἰς ἄκρον ἐνδιαφέρονσαν.

— Δεονίδα Χ. Ζώη. «Ὁ Ἅγιος Διονύ-
σιος». Ἐξεδόθη ἐν Ἀθήναις μελέτη ἱστοριο-
βιογραφική. Ὁλος ὁ βίος καὶ ἡ πολιτεία
τοῦ Ἁγίου μας Διονυσίου, μὲ τὰς τελειότε-
ρας ἱστορικὰς πηγὰς. Τὸ ἔργον ἐκρίθη εὐ-

φήμως ὑπὸ τῶν ἐγκριτοτέρων καθηγητῶν
τοῦ Πανεπιστημίου, Θεολόγων καὶ λογογρά-
φων. Πωλεῖται παρὰ τῷ ἰδίῳ συγγραφεῖ.

— Ἐλάβομεν καὶ τότεῦχος τοῦ Ἀπριλλίου
τῆς «Τηλεγραφικῆς Ἐπιθεωρήσεως» Σύρου.

ΣΤΗΝ ΕΤΤΑ ΣΑΡΓΕΝΤ

Τὴν αὐγὴ μὲ τὴ δροσοῦλα ἐξεφύτρωσ'
ἓνα ῥόδο
Τὴν αὐγὴ μὲ τὴ δροσοῦλα ἐμαράθηκε τὸ
ῥόδο...

Βαλαορίτης

Κάτι ὑπερκόσμο, αἰθέριο, οὐράνιο,
Μέσα στὰ στήθεα σου, εἶχες, βαθεῖα,
Καὶ ἀδυμονοῦσε, τὴν ὥρα νᾶρθη,
Νὰ φτερουγήσῃ, πολὺ μακρὰ...
Προσπάθεια ἀνθρώπινη, νὰ σταματήσῃ,
Δὲν ἠμποροῦσε μία τέτοια ὁρμή,
Γιατ' εἶχε δύναμι, πολὺ μεγάλη,
Καὶ πάντα ἐγύρευε, νὰ πεταχθῇ...
Τὶ τάχα νᾶτανε, τ' ἄγνωστο ἐκεῖνο,
Ποῦ σοῦ ριζώθηκε τόσο βαθεῖα,
Καὶ σὲ κατάφερε Ἔττα ν' ἀφήσῃς,
Τῆς γλυκειᾶς Μάνας σου τὴν ἀγκαλιά;
Μήπως τὸ ἄγνωστο κρυφομυστήριον
Γιὰ μὴ καλλίτερη σοῦπε ζωὴ,
Καὶ περιφρόνησες, τὰ ὄρατα σου νεῖατα
Τὴν ὁμορφιά σου τὴ ζηλευτή;...
Ἡ μήπως σοῦ ἔμαθε, τερπνοπαιγνίδια
Ποῦ δελτικιώτερα καὶ ποῦ καλά,
Ἀπ' ὅσα ἔπαιξες, στὰ λίγα χρόνια
Ἦ ἔζησες Ἔττα μὸν τὰ ροδινά;
Μὴν ἢ φωνὴ τοῦ ἠρνημοπλέκτρα
Ἡ μοσχιστάλακη, καὶ ἀρμονικὴ
Ἦτο τερπνότερη, φωνή, πλανεύτρα
Καὶ ἀπ' τοῦ Πατέρα σου, ποῦ φλογερή;
Ἡ μήπως σοῦ ἔδειξε, τὸ μονοπάτι...
Ὅπου εἶχες χάσει, λίγο καιρὸ,
Καὶ τὸν οὐράνιον, γνώρισες δρόμο
Ποῦ ἀπὸ κεῖ πᾶνον, ἤλθες ἐδῶ;...
Καὶ σὲ κατάφερε, μὲ γλυκὰ λόγια
Νὰ σοῦ πλανέσει, τὸ λογικὸ
Καὶ δὲν ἐσκέφτηκες, τὸ μακροδρόμο
Ποῦ θὲ νὰ πέρασες τὸ σκοτεινὸ; ! !...
.. Ἐφηνες ! !... μ' ἄφησες γλυκειὰ μὸν Ἔττα,
Μέσα στὰ στήθεά μας, τέτοια πληγὴ
Ποῦ ὅσο θὰ ζοῦμε στὸν κόσμον τοῦτον,

Δὲν θὰ μπορέση νὰ γιαιρευτή . . .
Καὶ ὅταν τ' ἀχόρταγο, τῆς γῆς τὸ χῶμα,
Θὲ νᾶχει φάει τέτοια πληγή,
Στὰ κόκκολά μας ζωγραφισμένη
Θὰ μείνη ἡ Εἰκόνα σου ἡ λατρευτή!! . . .
Ἄγγελος Σαλούτης

Αἱ κρίσεις τοῦ Τύπου
διὰ τὸ Περιοδικόν μας

— Περιοδικὸν «Μοῦσαι» Ζακύνθου

«*Ἦώς*». Ὑπὸ τὸν τίτλον τοῦτον ἀγγέλλεται ἡ εὐροσεχῆς ἐκδοσις ἐνταῦθα τοῦ μηνιαίου φιλολ. περιοδικοῦ, κύριος σκοπὸς τοῦ ὁμοίου ἐτέθη ἡ καλλιέργεια τῶν ἐλλην. γραμμάτων καὶ ἡ ἐξύψωσις τῆς οἰκογενείας Διευθυντῆς τυγχάνει ὁ κ. Ἄνδρ. Γ. Ζώντος λόγιος νέος διασυνεόμενος ὑπὸ τοῦ εὐγενοῦς ἡῆου νὰ ἐργασθῆ ὑπὲρ τῶν γραμμάτων καὶ τὴν εὐροδοσὸν ἐν γένει τῆς κοινωνίας μας, καὶ ἄξιος διὰ τοῦτο τῆς ἐνδερμοτέρας ὑποστηρίξεως.

— Ἐφημερὶς «Φιλελεύθερος» Ζακύνθου

Ἐνα νέον περιοδικόν, ἡ «*Ἦώς*» ἐφεδὸδη διευνόμενον ὑπὸ τοῦ κ. Ἀνδρέου Γ. Ζώντος, με ὕμνη ἐπιμεμεμμένην. Ἐχορν γράφει φιλολ. λόγοι τοῦ τόπου μας. Καὶ ἥτο ἀνάγκη τοιοῦτου Ζακύνθινου περιοδικοῦ, ἔπειτα ἀπὸ τὴν στέρξιν μάλιστα, ὡς ἐκ τοῦ θανάτου τοῦ μακαρίτου διευθυντοῦ τῆς «Ἐστανισιακῆς Ἐπιθεωρήσεως», διὰ νὰ ἀντιρωσσοεῦεται ἐπαρκῶς καὶ ἡ πατρίς μας εἰς τὴν φιλολογικὴν κίνησιν. Χαιρετίζομεν τὴν ἐμφάνισιν τοῦ καλοῦ τοῦτου περιοδικοῦ.

— Ἐφημερὶς «Ἀνατολή» Ζακύνθου

Ἐλάβομεν τὸ β' τεῦχος τοῦ ἐνταῦθα ἐκδομένου φιλολογικοῦ περιοδικοῦ «*Ἦώς*», ἄξιος μνηρίων ἐσαινῶν ὁ διευθυντῆς καὶ ἐκδότης αὐτοῦ, ἀγαπητὸς συνάδελφος κ. Α. Ζώντος ὅστις δὲν ἐφείσθη κόπων καὶ δαπανῶν διὰ νὰ μᾶς παροσιάζη σοβαρὸν φιλολογικὸν φύλλον οὕτινος δυστυχῶς ὑστερεῖτο μέχρι τοῦδε ἡ σόμης μας. Τὸν φίλον καὶ δραστήριον νέον ὁφείλει ἡ κοινωνία τῆς Ζακύνθου νὰ περιβάλλῃ διὰ τῆς ἐκτιμήσεως καὶ ὑποστηρίξεως τῆς.

ΕΝΕΚΡΩΣΕ ΠΕΙΑ

I

Ἐνέκρωσε πειὰ τώρα τὸ κορμί σου
ἐστήρεψε ἄπο μέσα ἡ ἡδονὴ
ἐγείνηκε μιὰ πέτρα ἡ ψυχὴ σου.

II

Ἐσβύστηκαν οἱ πόθοι κ' ἡ λαχίρα
τὴν κάθε μιὰ γλυκόπονη στιγμή
τὴν διώχει ἀπ' τὴ καρδιά σου ἡ κατάρα.

III

Ἡ κάθε μιὰ γλυκόπονη στιγμή
ἐσβύστηκε. Ἐνέκρωσε γιὰ πάντα
ἄπο μέσα ἄστη ψυχὴ σου ἡ ἡδονὴ

IV

Σὲ παγωμένα νεκρικὰ παλάτια
τοῦ πόνου τὸ κορμί σου θὰ κλησθῆ
καὶ θὰ χαθῆ
σ' τὰ ἄχαρα τῆς θλίψης μονοπάτια.
(Φύλλα ἄστων Ἄνεμο) Μίμης Γούναρης

Ταχυδρομεῖον

Κον Γ. Πανουσόπουλον δικηγόρον Πειραιᾶ. Πολλὸ μᾶς συγκινεῖται με τὰ ὠραία σας λόγια. Μένομεν πάντοτε με τὴν ζωηρὰν ἀνάμνησιν τῶν ἡμερῶν ἐκείνων ποῦ γνωρίσθημεν, περιβεβλημένοι ἀμφοτέρω τὸ ἐνδοξο ἐλληνικὸ χαλί. Διὰ τὰς ὑπέρ τῆς «*Ἦως*» ἐνεργείας σας καὶ ἀποστολὴν ἐξαμήνου συνδρομῆς θερμῶς εὐχαριστοῦμεν. Ἐὰν γνωρίζετε διεύθυνσιν κ. Χρ. Φερτάκη παρακαλοῦμεν νὰ μᾶς τὴ γνωρίσετε. — Κον Νικ. Μαμούρη δικηγόρον Ἀθήνας. Ἐτησίᾳ ἐλήφθη, γιὰ τὰ καλά σας, ὑπὲρ τοῦ Περιοδικοῦ μας, λόγια, θερμῶς εὐχαριστίας. — Κον Ἀθ. Π. Δενδρινὸν ἐφοπλιστὴν Πειραιᾶ. Ἡ ἐκ 200 δραχμῶν ἐτησίᾳ συνδρομὴ σας ἐλήφθη, δι' ὠραία σας λόγια καὶ γενναίαν ἐνίσχυσιν εὐχαριστοῦμεν θερμῶτα. Δι' ὅσα ἐν τῇ ἐπιστολῇ σας ἀναφέρετε γράφωμεν ταχυδρομικῶς. — Κον Νικον Καλέτζην Σύρον. Ἐξαμηνιαῖα συνδρομαὶ ἐλήφθησαν εὐχαριστοῦμεν γράφωμεν ἰδιαιτέρως. — Κον ἀδελφοῦς Μάνδηλα ἐργοστασιάρχας Πειραιᾶ. Ἐτησίᾳ ἐλήφθη θερμῶς εὐχαριστοῦμεν. — Κον Μίμη Κοσμοῦτον Πάτρας. Ἐξαμηνιαῖα ἐλήφθη εὐχαριστοῦμεν. Στὸ προσεχὲς ἡ «*Πρωτομαγιά*» ὑπὸ τοῦ κ. Σπύρου Μινώτου.

«*Ἡ Ὁρτεσία*» ὑπὸ τῆς Ἀδος Νίτσας Μακς ἡ.

ΗΩΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

Ἐσωτερικοῦ
Ἔτησία δραχ. 30
Ἐξάμηνος 15

Ἐξωτερικοῦ
Ἔτησία Φρ. Χρυσᾶ 15
Ἀμερικῆς Δολλάρια 3

Αἱ συνδρομαὶ προπληρώνονται

Πᾶσα ἀποστολὴ χρημάτων καὶ ἐπιστολῶν δεόν ν' ἀπευθύνηται πρὸς τὸν κ. Ἀνδρέαν Ἰω. Ζῶντον Διευθυντὴν Περιοδικοῦ «Ἡὼς» Ζάκυνθον.
Γραφεῖον: Πλατεῖα Ἁγίου Νικολάου τῶν Γερόντων.
Τὰ χειρόγραφα δημοσιευόμενα καὶ μὴ δὲν ἐπιστρέφονται

ΤΑ ΚΑΠΕΛΛΑ ΣΑΣ

ΤΑ ΚΑΠΕΛΛΑ ΣΑΣ

Εἰς τὸ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ «Ἀλεξάνδρου Ρώμα» Πιλοποιεῖον

ΜΑΡΙΚΑΣ ΒΥΘΟΥΛΚΑ

Εἰς τὸ ὁποῖον θὰ ἰκανοποιηθῇ καὶ ἡ ποιὸ ἰδιότροπος Πελάτις

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΙΣ

Ἡ «ΗΩΣ» ἀναλαμβάνει τὴν δημοσίευσιν παντὸς εἴδους ρεκλάμας.

Διὰ Τραπεζας καὶ Δημόσια Γραφεῖα γίνεται ἐκπτώσις.